

Dijital Dönü?üm Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dijital Dönü?üm Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19776>

Özet

Dijital Dönü?üm Ölçe?i, i?letmelerin teknolojik haz?rl?k düzeylerini, stratejik giri?imlerini, organizasyonel yetkinliklerini ve liderlik yakla??malar?n? kapsayan çok boyutlu dijital dönü?üm süreçlerini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçek, Sa?lam (2021) taraf?ndan Türkçe diline uyarlama çal??mas? yap?larak Türk i?letmecilik ba?lam?na kazand?r?lmif?tir. Çal??ma, dijital dönü?ümün gelece?in vizyonu olarak i?letmelerdeki uygulanma seviyesini ve bu süreçlerin ba?ar?s?n? ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç sunmay? hedeflemektedir.

Uyarlama çal??mas? sonucunda elde edilen yüksek güvenilirlik ve geçerlik de?erleri, ölçe?in Türkiye'deki kurumsal çal??malar ve akademik ara?t?rmalar için uygun oldu?unu göstermektedir. Ölçek, 12 maddeden olu?makta ve i?letmelerin dijitalle?me yolculu?undaki mevcut durumlar?n?, yeteneklerini ve stratejik yönelimlerini kapsaml? bir ?ekilde analiz etme imkanı sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dijital Dönü?üm, Organizasyonel Yetkinlik, Stratejik Giri?imler, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, ??letme Vizyonu.

Yazarlar

Mehmet Sa?lam

Amaç

Dijital Dönü?üm Ölçe?i'nin temel amacı, i?letmelerin ve organizasyonlar?n dijital ça?a adaptasyon düzeylerini, yenilikçi teknolojileri kullanma becerilerini ve kurumsal stratejilerini dijital hedeflerle ne ölçüde bütünle?tirdiklerini ölçmektir. Ölçek, i?letme yöneticilerine ve akademisyenlere, dijital dönü?üm süreçlerinin hangi alanlarda güçlü veya zayıf oldu?unu tespit etme konusunda somut veriler sunar.

Bu uyarlama çal??mas? özelinde amaç, yabancı kaynaklı bir dijital dönü?üm modelini Türk kültürüne ve i? ortam?na uygun hale getirerek, yerel ara?t?rma gereksinimlerini kar??layacak, psikometrik açıdan sa?lam bir araç sa?lamaktır.

Yap?

Ölçek, i?letmelerin dijital dönü?üm yeteneklerini çok boyutlu bir yapı alt?nda ele almaktadır. Ölçülen yapı, genellikle dört ana bile?en etraf?nda gruplanır: **Teknolojik Haz?rl?k ve Ke?if** (yeni teknolojileri kullanma becerisi); **Organizasyonel ve Liderlik Çevikli?i** (organizasyon yap?s?n?n ve yönetim yakla??malar?n?n dönü?üme uyumu); **Stratejik Odaklanma** (dijitalle?meyi temel

stratejilere entegre etme); ve **Ekosistem Entegrasyonu** (ortaklar ve paydaşlarla dijital işbirliği).

Bu 12 madde, bir işletmenin sadece teknolojiye yatırım yapıp yapmadığını değil, aynı zamanda bu teknolojiyi değer yaratma süreçlerine ne kadar entegre ettiğini, liderliğin bu süreci ne kadar kolaylaştırdığını ve çalışanlar için esnek bir dijital çalışma ortamı sağlayıp sağlamadığını da değerlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerlik analizleri, yüksek düzeyde tatmin edici sonuçlar vermiştir. Yapılan analizlerde, **Birleşim Geçerliliği (CR - Composite Reliability)** değeri 0,904 olarak raporlanmıştır. Bu değer, ölçeği oluşturan maddelerin, ölçmeyi amaçladıkları yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Ayrıca, **Ayrıntı Geçerliliği (AVE - Average Variance Extracted)** değeri 0,731 olarak elde edilmiştir. 0,50 eğerinin üzerindeki bu değer, ölçeğin maddelerinin, diğer potansiyel yapılardan yeterince ayrıttığını ve ölçülen yapının özgünlüğünü koruduğunu göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin yapısal geçerliliğinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla yapılan güvenirlilik analizleri sonucunda, son derece yüksek bir Cronbach Alfa değeri elde edilmiştir. Raporda belirtilen Cronbach Alfa katsayısı 0,954'tür.

Genellikle 0,70 ve üzeri değerler kabul edilebilir güvenirlilik düzeyini işaret ederken, 0,954 gibi bir değer, ölçek maddelerinin birbirleriyle mükemmel bir uyum içinde olduğunu ve ölçülen yapının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamaktadır. Bu yüksek güvenirlilik düzeyi, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde tutarlı sonuçlar vereceğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Salam (2021) tarafından yapılan uyarlama çalışması, ölçeğin yapısal modelini doğrulamıştır. Her ne kadar açılmayıcı (EFA) veya doğrulayıcı (CFA) faktör analizinin detayları kaynak metinde açıkça belirtilmese de, sunulan yüksek Birleşim Geçerliliği (CR=0,904) ve Ayrıntı Geçerliliği (AVE=0,731) değerleri, ölçeğin faktör yapısının salam ve orijinal modellerle uyumlu olduğunu göstermektedir. Bu metrikler, ölçeğin teorik olarak öngörülen boyutları başarıyla bir şekilde temsil ettiğini doğrular niteliktedir.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon) - Orijinal ölçeğin Türkçe'ye çevrilmesi ve psikometrik özelliklerinin test edilmesi.

Format: 12 maddelik, beşli Likert Ölçeği.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: İşletmelerin Yöneticileri ve Çalışanları (Kurumsal düzeyde dijital dönüşüm süreçlerine dahil olan bireyler).

Age Group: Yetişkin (Çalışan Nüfus)

Population Details: Türkiye'deki çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler.

Test Methodology: Anket yöntemiyle uygulanan öz değerlendirme ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Dijital Dönüşüm, Kurumsal Yetenek, Stratejik Yönetim, Cronbach Alfa, Birleşim Geçerliliği, Ayrışım Geçerliliği, İşletme Performansı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: msaglam@ticaret.edu.tr

Correspondence Address: İstanbul Ticaret Üniversitesi (Uyarlama çalışması'nın yapıldığı kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe uyarlama çalışması 2021 yılında yayınlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik amaçlarla kullanması için makaleye atılması gerekmektedir. Ticari veya geniş kapsamlı kullanımlar için sorumlu yazar Mehmet Sağlam ile iletişime geçilmesi önerilir. İletişim e-posta adresi: msaglam@ticaret.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [dijital-donusum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Sa?lam, M. (2021). ??letmelerde Gelece?in Vizyonu Olarak Dijital Dönü?ümün Gerçekle?tirilmesi ve Dijital Dönü?üm Ölçe?inin Türkçe uyarlamas?. *?stanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(40), 395-420. doi: 10.46928/iticusbe.764373

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??abilir: dergipark.org.tr

Dijital Dönü?üm Ölçe?i Maddeleri

Derecelendirme: (1=Hiç kat?lm?yorum, 5=Tamamen kat?l?yorum)

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

- DD1 Firmam?z yeni teknolojileri ke?fetme ve kullanma becerisine sahiptir
- DD2 Firman?n de?er yaratmas?nda dijital dönü?üm faaliyetlerine yer verilir
- DD3 Firmam?zda dijital dönü?üme yönelik organizasyon yap?s?, süreç ve yetkinliklerde iyile?tirmeler yap?l?r
- DD4 Firmam?z dijital dönü?üm çabalar?na cevap olarak harekete geçmi?tir ve süreci finanse etme yetene?ine sahiptir
- DD5 Firmam?z?n yeni liderlik rolleri ve yönetim yakla??mlar? dijital dönü?üm h?z?n? kolayla?t?r?r
- DD6 Firmam?z dijital dönü?ümü gerçekle?tirmeye yönelik ölçeklendirilebilir, esnek ve de?er üreten operasyonlar olu?turmak için stratejik giri?imler yürütür.
- DD7 Firmam?z daha iyi veri optimizasyonu sa?lamak için dijital bilgidan yararlanmaya yönelik stratejik giri?imler yürütür.
- DD8 Firmam?z, dijital mecralar? ve teknolojileri ara?t?rma ve uygulamalar? takip etmeye yönelik sürekli olarak stratejik giri?imler yürütür.
- DD9 Firmam?z temel stratejilerini kurumsal yeterlilikler çerçevesinde dijital olarak olu?turur.
- DD10 Firmam?z de?er önerisi ve gelir payla??m?n? içeren tamamlay?c? yeterlilikler için ortaklar ve payda?lar?n i?birli?inden yararlanır.
- DD11 Firmam?z yurt içi ve yurt d??? kurulu?larla yo?un interaktif dijital ba?lant?lar olu?turur
- DD12 Firmam?z do?u?tan dijital ça?a yeti?en çal??anlar için esnek ve çekici bir çal??ma ortam? sa?lar.